

Stemstoornissen

Stemgebruik

Spreken is voor de meeste mensen erg belangrijk. Als spreken bemoeilijkt wordt door bijvoorbeeld heesheid, schorheid of keelpijn, kan dat invloed hebben op het dagelijkse functioneren, zowel tijdens het werk als in privé-situaties.

Om te spreken worden de stembanden gebruikt, die zich in het strottenhoofd bevinden. Bij het spreken worden de stembanden door de uitgeademde lucht in trilling gebracht. Het stemgeluid wordt daarna omgezet in spraakklanken door bewegingen van de tong, lippen, kaak en gehemelte. De bouw van het strottenhoofd en de klankkast bepaalt de klank van de stem, maar ook de manier van spreken kan de stemklank beïnvloeden.

Ontstaan stemstoornissen

Een stemstoornis kan een functionele of organische oorzaak hebben. Bij een functionele oorzaak is er geen afwijking van de stembanden en wordt de stemklacht veroorzaakt door verkeerd gebruik van de stembanden, spieren en/of de ademhaling, vaak onder invloed van lichamelijke vermoeidheid, (spier)spanning of emoties. We spreken van een organische stemstoornis als er een afwijking aanwezig is op de stembanden of andere structuren die bij stemgeving betrokken zijn.

Voorbeelden van organische stemstoornissen zijn:

- Een stembandpoliep, een stembandcyste, stembandknobbeltjes of [larynxpapillomatose](#).
- Een infectie of verlamming van de stembanden.
- Stembandkanker.

Stemonderzoek

Als u met stemklachten naar onze KNO-poli wordt verwezen wordt meestal onderzoek verricht door zowel een logopedist als een KNO-arts.

Logopedisch onderzoek

Na een vraaggesprek, waarin vooral wordt ingegaan op de aard van de stemklachten, de belasting en belastbaarheid van de stem, volgt het onderzoek. Hierbij beoordeelt de logopedist de stemkwaliteit, de houding, de articulatie, het gebruik van de ademhaling en de spierspanning van o.a. schouders, nek- en hals tijdens enkele spreektaken.

Daarnaast verricht de logopedist een meting van het stembereik: middels een fonetogram kunnen de stemmogelijkheden, zoals variaties in volume en toonhoogte worden gemeten en weergegeven.

Na dit stemonderzoek bespreekt de logopedist de bevindingen met de KNO-arts en volgt het KNO-onderzoek.

KNO-onderzoek

Bij het KNO-onderzoek worden het strottenhoofd en de stembanden in beeld gebracht. Dit kan met een dun slangetje via de neus, of via een buis door de mond. Er wordt gekeken naar de bouw van het strottenhoofd en de stembanden en naar de beweging ervan. De trilling van de stembanden wordt bekeken met stroboscopisch licht. Hierbij wordt de trilling van het slijmvlies vertraagd in beeld gebracht. Zo kan worden bekeken wat de oorzaak is van het stemprobleem.

Logopedische behandeling

Bij een functionele stemstoornis kan verwezen worden naar een stemgespecialiseerd logopedist bij u in de buurt. Soms kan ook een kortdurende logopedische behandeling op onze polikliniek worden opgestart.

Tijdens de behandeling wordt uitleg gegeven over de stem en de manier waarop de spieren gebruikt worden om te spreken. Ook is er aandacht voor gewoontes die een ongezond effect op de stem hebben (zoals roken, alcohol, kuchen en schrapen). Ook kunnen oefeningen worden gedaan om bijvoorbeeld gespannen spieren te ontspannen en de adem- en stemtechniek te verbeteren.

Tot slot kan de logopedist helpen om zo goed mogelijk met de stemhandicap om te gaan.